

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11C/260/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214227806
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2016:1214227806.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou JUDr. Hanou Posluchovou v právnej veci navrhovateľky: S. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, J., zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, proti odporcovi: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882, vydaný v konaní vedenom pod sp.zn. N. zo dňa XX.XX.XXXX.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 799,72 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Bratislava II súdny poplatok za návrh vo výške 99,50 eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 25.11.2014, sa navrhovateľka domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882, vydaný v konaní vedenom pod sp.zn. N. zo dňa XX.XX.XXXX.

Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa XX.XX.XXXX uzavrela ako spotrebiteľ s odporcom zmluvu o úvere a ďalších produktoch č. XXXXXXXXXXXX. Dňa 27.08.2009 podal navrhovateľ, v tomto prípade odporca, návrh na začatie rozhodcovského konania, v ktorom sa domáhal, aby Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882 zaviazal odporkyňu, v tomto prípade navrhovateľku, na zaplatenie sumy vo výške 689,77 eur. Rozhodcovský súd rozsudkom zo dňa XX.XX.XXXX, sp.zn. N. zaviazal odporkyňu, v tomto prípade navrhovateľku zaplatiť navrhovateľovi, v tomto prípade odporcovi sumu vo výške 689,77 eur, úrok z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 689,77 eur odo dňa 19.11.2007 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 137,95 eur.

Navrhovateľka sa podanou žalobou domáhala zrušenia predmetného rozhodcovského rozsudku z dôvodu, že rozhodcovskú zmluvu, na podklade ktorej mala byť daná právomoc rozhodcovského súdu, je nutné považovať za neplatnú, a taktiež z dôvodu porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskou doložkou, ktorá bola zakomponovaná do znenia Všeobecných obchodných podmienok priložených k predmetnej zmluve o

úvere, došlo k jednoznačnému zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, nakoľko absenciou tejto doložky by bol veriteľ povinný uplatniť svoj nárok súdnou cestou na miestne príslušnom súde v obvode bydliska spotrebiteľa. Bez nej by sa konanie uskutočnilo v mieste jeho bydliska na Okresnom súde Bratislava II podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorého znenie je pre spotrebiteľa priaznivejšie s garanciou ústavných práv než vnútorný štatút Rozhodcovského súdu, podľa ktorého prebiehalo rozhodcovské konanie. O zjavnú nerovnováhu medzi podnikateľom a spotrebiteľom ide aj z dôvodu, že oprávnený si priamo a autoritatívne v predformulovaných zmluvných podmienkach, prostredníctvom rozhodcovskej doložky určil pre prípad sporu príslušnosť rozhodcovského súdu. Spotrebiteľ na rozdiel od podnikateľa nemohol nijako ovplyvniť výber rozhodcovského súdu, ani výber osoby rozhodcu. Táto zmluva predstavuje ukázkový príklad zmluvnej nevyváženej a podstatne výhodnejšieho zmluvného postavenia podnikateľa voči slabšej strane - spotrebiteľovi. Úverovú zmluvu ani všeobecné podmienky nemohol spotrebiteľ ovplyvniť, nakoľko boli vopred predformulované a v takomto znení predložené spotrebiteľovi. S odkazom na judikatúru všeobecných súdov, podľa ktorej sa adhézne zmluvy vypracované podnikateľom a predložené spotrebiteľovi bez možnosti akejkoľvek zmeny alebo úpravy považujú za neprijateľné, poukazuje navrhovateľka na neprijateľnosť v tejto úverovej zmluve uvedenej podmienky, ktorá v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, keďže bola len zakomponovaná do Všeobecných obchodných podmienok.

Navrhovateľka taktiež uviedla, že pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere navrhovateľka nebola písomne oboznámená so zmluvnými podmienkami podľa § 4 zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia úverovej zmluvy.

Navrhovateľka spolu s návrhom na začatie konania podala návrh na odloženie vykonateľnosti predmetného rozhodcovského rozsudku.

Uznesením č.k. 11C/260/2014-41 zo dňa 16.02.2015, právoplatným dňa 19.03.2015, súd odložil vykonateľnosť predmetného rozhodcovského rozsudku až do právoplatného rozhodnutia v tomto konaní.

Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu zastáva názor, že v danom prípade nie sú naplnené dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, tzn. nie je daný dôvod v zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Navrhovateľka podpisom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyslovila súhlas so znením rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou Všeobecných obchodných podmienok. Všeobecné obchodné podmienky tvorili neoddeliteľnú súčasť Zmluvy a v súlade s § 273 Obchodného zákonníka dopĺňali jej obsah. Bez ohľadu na to, či bola rozhodcovská doložka obsiahnutá v samotnom texte zmluvy alebo v obchodných podmienkach, ktoré boli inkorporované do predmetného zmluvného vzťahu, bol súhlas so znením rozhodcovskej doložky vyjadrený písomne a to podpisom dokumentu, ktorým bolo písomné vyhotovenie Zmluvy o úvere. Odporca má za to, že rozhodcovská doložka bola uzavretá platne, nakoľko boli splnené všetky zákonom požadované podmienky na jej uzavretie a navrhovateľka neuviedla jediný relevantný dôkaz, ktorý by mal jej platnosť spochybníť. Navrhovateľka podpisom Zmluvy o úvere vyslovila súhlas so znením rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou Všeobecných obchodných podmienok, na ktoré odkazovali záverečné ustanovenia predmetnej zmluvy. Navrhovateľka mala právo odmietnuť rozhodcovskú doložku, avšak návrh prijala. Z uvedeného dôvodu nemožno rozhodcovskú doložku považovať za neprijateľnú podmienku. Odporca taktiež poukázal na to, že zmluva s navrhovateľkou bola uzavretá dňa XX.XX.XXXX, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku a v Zákone o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z.. V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú podľa odporcu nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008. Nie je teda možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 posudzovať podľa ustanovení § 52 až 54 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného odporca nesúhlasí s podaným žalobným návrhom, nakoľko má za to, že nie sú splnené dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní.

Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi, a to najmä spisom rozhodcovského súdu, vylúčením navrhovateľky, prednesom jej právneho zástupcu a zistil nasledovný skutkový stav.

Dňa XX.XX.XXXX bola uzatvorená zmluva o úvere medzi navrhovateľkou ako dlžníkom a odporcom ako veriteľom. Navrhovateľke bol poskytnutý úver vo výške 1 062,31 eur (32 000,- SK), pričom súčasťou zmluvy boli Obchodné podmienky úverových produktov (verzia 2/2006) - Všeobecné obchodné podmienky.

Z rozhodcovského spisu sp.zn. N. súd zistil, že navrhovateľ, v tomto prípade odporca, podal žalobu voči odporcyni, v tomto prípade navrhovateľke, o zaplatenie pohľadávky vo výške 1 415,12 eur s príslušenstvom dňa 03.09.2009.

Stály rozhodcovský súd doručoval navrhovateľke Výzvu na podanie žalobnej odpovede k spisu sp.zn. N. zo dňa 08.10.2009 a opätovne zo dňa 07.12.2009, pričom obe zásielky sa vrátili označené ako "adresát neznámy".

Dňa XX.XX.XXXX vydal Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882, rozhodcovský rozsudok pod sp.zn. N., ktorým navrhovateľku (v rozhodcovskom konaní v procesnom postavení žalovanej) zaviazal povinnosťou zaplatiť odporcovi (v rozhodcovskom konaní v procesnom postavení žalobcu) sumu vo výške 689,77 eur spolu s 14,25% úrokom z omeškania zo sumy 689,77 eur od 19.10.2007 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 137,95 eur, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku (ďalej aj ako "rozhodcovský rozsudok").

Rozhodcovský rozsudok si navrhovateľka prevzala dňa 31.10.2014. Predmetný rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 31.10.2014 a vykonateľnosť dňa 04.11.2014.

Dňa 25.11.2014, v zákonnej 30-dňovej lehote, navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala návrh na tunajší súd na zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky.

V konaní pred súdom sa navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrila, že v celom rozsahu trvá na podanom návrhu. Dňa XX.XX.XXXX uzavrela ako spotrebiteľka s právnym predchodcom odporcu Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej jej boli poskytnuté finančné prostriedky zo strany právneho predchodcu odporcu. Súčasťou predmetnej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky, v rámci ktorých mala byť dohodnutá rozhodcovská doložka. Na základe nej mala byť daná právomoc, aby prípadné spory medzi zmluvnými stranami boli prejednávané v rámci vopred dohodnutého rozhodcovského súdu. V zmysle zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní sa navrhovateľka domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodov uvedených v § 40 ods. 1 písm. c) a j). Teda navrhovateľka v zmysle § 40 ods. 1 písm. písmena c) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, a to z tých dôvodov, že takto koncipovaná rozhodcovská doložka iba v rámci všeobecných obchodných podmienok splyvala s textom ostatných ustanovení Všeobecných obchodných podmienok. Nemožno to hodnotiť ako platne dohodnutú a uzavretú rozhodcovskú zmluvu, či doložku, s ohľadom na to, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah. Vzhľadom na túto skutočnosť, že jednalo o spotrebiteľský vzťah, takto koncipovaná rozhodcovská doložka je neplatná s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Čo sa týka samotného vyjadrenia odporcu, ten poukazuje na to, že Všeobecné obchodné podmienky tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy s odvolávaním sa na ustanovenia Obchodného zákonníka. Avšak už od roku 1992 bol v účinnosti zákon o ochrane spotrebiteľa, teda v roku 2006, kedy došlo k uzavretiu zmluvy, obsahoval ustanovenia vymedzujúce, ktoré zmluvy sú spotrebiteľské. A teda aj z tohto je zrejmé, že na predmetný vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, ale predmetný vzťah má byť jednak v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. a taktiež zákona č. 634/1992 Zb.. Ďalej v nadväznosti na vyjadrenie odporcu k údajnej možnosti odmietnuť takto koncipovanú rozhodcovskú doložku uviedla, že takúto rozhodcovskú doložku navrhovateľka nemala možnosť ovplyvniť, resp. vylúčiť a mohla zmluvu iba podpísať alebo nepodpísať. Nebola jej daná žiadna možnosť dojednávať si nejaké osobitné podmienky v rámci vopred predformulovaných Všeobecných obchodných podmienok, ako aj samotnej úverovej zmluvy. Navrhovateľka poukázala tiež na to, že rozsiahla súdna judikatúra a súdna prax zastáva názor,

že aj prijaté zmeny, čo sa týka spotrebiteľských zmlúv v rámci Občianskeho zákonníka, sa majú použiť aj na vzťahy vzniknuté pred ich prijatím. Nakoniec bola aj v rámci Občianskeho zákonníka ustanovená 3 mesačná lehota na zosúladienie právnych predpisov s nariadeniami a smernicami EÚ.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona,14) alebo
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený.

Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Vzhľadom na viazanosť súdu skutkovým opisom žaloby a v nej označeným dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku všeobecným súdom, súd sa pri vykonávaní dokazovania zamerá primárne na posúdenie platnosti rozhodcovskej doložky dojedanej účastníkmi vo Všeobecných obchodných podmienkach na základe ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní.

Nakoľko bola rozhodcovská doložka dojednaná v rámci záväzkovo právneho vzťahu účastníkov konania založeného Zmluvou o úvere zo dňa XX.XX.XXXX, pričom navrhovateľka nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej či podnikateľskej činnosti, súd preskúmal rozhodcovskú doložku z hľadiska spotrebiteľského práva.

Podľa ust. § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len "OZ") v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 OZ účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 OZ v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 prvá veta OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 3 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľ oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.

Podľa § 53 ods. 4 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 5 ods. 3 písm. b) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v čase účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, lešť, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka - Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Súd zistil, že predmetná Zmluva o úvere uzatvorená medzi navrhovateľkou ako dlžníčkou a odporcom ako veriteľom je spotrebiteľskou zmluvou spravujúcou sa mimo iných aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Právny predchodca odporcu má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, teda pri poskytovaní úveru postupoval v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Navrhovateľka vystupuje v zmluve ako fyzická osoba, nepodnikateľ, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej, alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ sa svojej ochrany nemôže vzdať ani inak zhoršiť svoje postavenie. Zo zmluvy o úvere je evidentné, že táto je uzatvorená na pripravenom tlačive, do ktorého sú vpísané údaje o navrhovateľke a výške úveru. Navrhovateľka nemala možnosť zmeniť obsah zmluvných podmienok zmluvy o úvere odporcu, ktorej súčasťou bola rozhodcovská doložka. Navrhovateľka teda mala možnosť len akceptovať alebo neakceptovať zmluvu a Všeobecné obchodné podmienky ako celok.

Odporca vo svojom vyjadrení uviedol, že zmluva o úvere s navrhovateľkou bola uzavretá dňa 05.05.2006, pričom v období do 31.12.2007 sa ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v ôsmej časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka.

Spotrebiteľskou zmluvou je akákoľvek súkromnoprávna zmluva, ktorá sa vyznačuje definičnými znakmi uvedenými v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ktorý bol platný v čase uzatvorenia zmluvy o splátkovom úvere), bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom alebo Obchodným zákonníkom.

Uvedenú zmluvu súd vyhodnotil ako zmluvu o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, pre ktoré je daná pôsobnosť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov konania. V čase uzatvorenia zmluvy o úvere (XX.XX.XXXX) Občiansky zákonník už obsahoval úpravu problematiky spotrebiteľských zmlúv s tým, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo a iné odplatné zmluvy upravené v 8. časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Z Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere by bolo možné teda izolovaným výkladom vyvodiť, že úverová zmluva ako absolútny obchod podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka spotrebiteľskou zmluvou nie je. Je však potrebné poukázať na ďalšie zákony, a to najmä na zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ktorý bol platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere), v zmysle ktorého a najmä z § 23a ods. 1 vyplýva, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvní. Pojem typová zmluva (synonymum neskôr zavedeného pojmu spotrebiteľská zmluva) podľa Občianskeho zákonníka bol teda rozšírený tak, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvní. Zmluva o úvere uzatvorená medzi navrhovateľkou a právnym predchodcom odporcu je napriek povahe tzv. absolútneho obchodu zmluvou typovou, a teda zmluvou spotrebiteľskou. Z tohto teda vyplýva, že je právne irelevantný prameň práva, podľa ktorého sa príslušná zmluva spravuje, ale vychádzajúc z predchádzajúceho, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva upravená podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka ako aj podľa ktoréhokoľvek iného zákona, ktorá vyhovuje vyššie uvedenej charakteristike. Vzhľadom na uvedené je nielen možné

ale aj potrebné práva a povinnosti účastníkov konania z predmetnej zmluvy posudzovať s ohľadom na citované ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa.

Ďalej má súd za to, že pri uzatvorení predmetnej Zmluvy o úvere si navrhovateľka rozhodcovskú doložku osobitne nevyjedнала a nemala na výber rozhodnúť sa inak. Rozhodcovská doložka navyše splyva s ostatnými štandardnými podmienkami, je napísaná malým písmom a je veľmi ťažko čitateľná. Navrhovateľka, ako súd už uviedol vyššie, mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným dojednaniam zmluvy o úvere, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal odporca ako prvý.

Žiadne zákonné ustanovenie v súčasnosti nevyklučuje uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy resp. doložky so spotrebiteľom. V každom jednom prípade však musí byť rozhodcovská zmluva dojednaná oboma zmluvnými stranami v zmysle § 3 ods. 1, § 4 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Ako judikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 21.3.2013, sp.zn. 6Cdo 217/2012, rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. V danom prípade však bola voľba rozhodcovského súdu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu bolo súčasťou predtlačenej formulára, preto možno mať pochybnosti o danosti slobodnej vôle navrhovateľky uzavrieť rozhodcovskú doložku, keďže túto musela akceptovať podpisom zmluvy o úvere.

Preskúmaním článku 5 bodu 5.38 Všeobecných obchodných podmienok označeného ako "Rozhodné právo a súdna príslušnosť" vzhľadom súd v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 OZ), k čomu ho viedli nasledovné dôvody:

V zmluvných dojednaniach v článku 5 bodu 5.38 je upravený spôsob riešenia sporov zo zmluvy o úvere tak, že vzniknuté spory z právnych vzťahov na základe Zmluvy o úvere alebo s ňou súvisiacich, predložia na rozhodnutie Stálemu rozhodcovskému súdu zriadenému pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882, alebo sa strany môžu písomne dohodnúť v lehote 30 dní odo dňa doručenia návrhu niektorej zmluvnej strany, že všetky medzi nimi vzniknuté spory z právnych vzťahov na základe zmluvy alebo s ňou súvisiacich predložia na rozhodnutie pred iný rozhodcovský súd. Z činnosti súdu je známe, že v prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je žalobcom veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda nemá žiadnu možnosť ovplyvniť riešenia sporu, v čom súd vzhľadom nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

Posudzujúc komplexnú úpravu rozhodcovskej doložky v danom prípade od "možnosti" riešenia sporu, cez jej vopred pripravené znenie, až po v nej upravené postupy, ktorými sa strany v rozhodcovskom konaní mali riadiť, považuje súd takto upravenú rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takto stanovená zmluvná podmienka je nekalá, pretože nebola individuálne dohodnutá, a jej zmyslom je domôcť sa jej prostredníctvom pred výlučne v každej situácii odporcom vopred určeným rozhodcovským súdom záväzného a právne vynútiteľného rozhodnutia, kde na úkor procesných práv druhej strany - spotrebiteľa zvyšuje pravdepodobnosť rýchleho vyriešenia sporu. Pre účely posúdenia prípadného nekalého charakteru zmluvnej podmienky hranica ochrany spotrebiteľa vychádza nielen z konkrétneho exemplifikatívneho výpočtu nekalých zmluvných dojednaní (podľa ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy) ale tiež zo všeobecného zákazu akéhokoľvek dojednania, ktoré vytvorí v právach a povinnostiach značnú nerovnováhu (podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v zmluvných dojednaniach zmluvy o úvere súd z pohľadu ustanovení § 53, 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy ako aj z pohľadu Smernice Rady 93/13/EHS (výkladovej pomôcky ustanovení spotrebiteľského práva) posúdil ako neprijateľnú.

Táto zmluvná podmienka je neprijateľnou podmienkou a je neplatná, lebo spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Neplatnosť rozhodcovskej doložky má formu absolútnej neplatnosti. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská doložka nemôže byť potom základom právomoci rozhodcovského súdu.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na zrušenie rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovská, Arbitrážna a Mediačná a.s., so sídlom Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35 862 882, vydanom v konaní vedenom pod sp.zn. N. je dôvodný, nakoľko napadnutý rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania, ktoré pozostávajú z:

a/ trovy právneho zastúpenia navrhovateľky, ktoré podľa Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. účinnej ku dňu vykonania úkonu právnej služby pozostávajú zo:

1/ tri úkony právnej služby pri hodnote úkonu 61,85 € - jedna trinástina výpočtového základu pre rok 2014 vo výške 804,- € (§ 11 ods. 1 vyhlášky):

- prevzatie a príprava zastúpenia (§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky),
- písomné podanie na súd vo veci samej - návrh na začatie konania dňa 20.11.2014 (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky),
- účasť na pojednávaní dňa 24.03.2016 (§ 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky),

2/ Režijný paušál - 2 x 8,04 eur; 1 x 8,58 eur, spolu 24,66 eur (§16 ods. 3 vyhlášky)

Trovy právneho zastúpenia 123,70 eur (2 úkony právnej služby) + 16,08 eur + (8,58 + 61,85 eur + 20 % DPH), t. j. spolu 224,30 eur.

3/ Cestovné náhrady spolu 232,22 eur, t. j. za:

- pojednávanie dňa 24.03.2016 (vzdialenosť 806 km, spotreba 6,20 l / 100km cena pohonných hmôt 1,105 eur liter

4/ Náhrada za stratu času spolu 39,14 eur t. j. za:

- pojednávanie zo dňa 24.03.2016 - cesta Košice - Bratislava a naspäť (14,30 eur x 20 polhodín), t. j. 286 eur + 20% DPH, spolu 343,20 eur

Trovy právneho zastúpenia spolu (224,30 eur +232,22 eur + 343,20 eur) 799,72 eur

Právny zástupca navrhovateľky si vyúčtoval úkon právnej služby účasť na pojednávaní pri hodnote úkonu 61,85 € - jedna trinástina výpočtového základu pre rok 2014 vo výške 804,- €, €, pričom pri predmetnom právnom úkone právnej služby mal nárok na odmenu 66,- Eur - jedna trinástina výpočtového základu pre rok 2016 vo výške 858,- €, nakoľko právny zástupca navrhovateľky sa zúčastnil pojednávania dňa 24.03.2016 a súd rozhoduje o trovách právneho zastúpenia podľa Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. účinnej ku dňu vykonania úkonu právnej služby. Nakoľko právny zástupca navrhovateľa nepožadoval výšku nároku pri hodnote úkonu vyššie uvedeného, súd mu priznal len výšku nároku ním uplatneného.

Nakoľko právny zástupca navrhovateľky predložil súdu Osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty, z ktorého vyplýva, že právny zástupca navrhovateľky sa stal platcom DPH od 01.01.2016, súd mu priznal DPH len za úkony právnej služby vykonané od dátumu registrácie pre daň z pridanej hodnoty.

Pokiaľ ide o súdny poplatok za návrh na začatie konania, navrhovateľka je v zmysle § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch od platenia súdneho poplatku oslobodená. Na základe uvedeného súd podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, zaviazal odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 99,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Bratislave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie musí byť podpísané a datované a teba ho predložiť vrátane príloh v takom počte rovnopisov, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré neboli uplatnené; rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.